

Asia: VN/12404/2021

Lausuntopyyntö: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028

Lausunnonantajan lausunto

1. Palaute/kommentit luvusta 1

Pohjois-Pohjanmaan liitto tukee esitetyn uudistuksen ehdotusta, jossa lainsäädännöllä ohjataan toimintaa, jolla tukien hallinnollista taakkaa pyritään keventämään sekä yksinkertaistamaan. Erityisen kannatettavaa on, että otetaan käyttöön yksinkertaistettuja kustannusmalleja, joilla yritysten hakemus- ja toimintamalleja voidaan selkiyttää.

Esityksessä huomioidut kertakorvaus ja toimintaympäristön kehittämiskorvaus sekä mahdollinen palkkakustannusten perusteella myönnettävä prosentuaalinen tuki muille kustannuksille ovat selkeitä parannuksia. Kustannusmallien soveltamista tulee selkiyttää kuitenkin siltä osin, että hakijan tulee voida vaikuttaa hakuvaiheessa korvausmuodon valintaan. Tämä tukee hakijan saaman rahoituksen tehokasta hyödyntämistä ja yritykseen tarpeeseen arvioitavaa sopivuutta jo hakuvaiheessa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että valtioneuvoston asetuksen 4 § muistioon tulisi tarkentaa avustuksen käyttökohteita koskevaa määrittelyä. Tilanteessa, jossa kehittämisavustuksia myönnetään turvetoimialan yrityksille kansallisista tai oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista, tukea tulee voida myöntää yrityksen liiketoiminnan uudistamiseen ja kyseisten yritysten hiilineutraalisuuden edistämiseen. Perusteluna esitämme, että jotta energiatuotantoon liittyvä vihreä siirtymä kyettäisiin toteuttamaan oikeudenmukaisesti erityisesti turvetoimialayritysten, rittäjien ja näiden työllistämien ihmisten osalta, on oikeudenmukaisen siirtymän mekanismilla ja rahoituksella (JTM, JTF) sekä kansallisin varoin kyettävä tukemaan turve-elinkeinossa toimineiden yritysten kokonaisvaltaista uudistumista ja uuden liiketoiminnan käynnistymistä. Nykyisessä muodossa oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF) on Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastoa (ESR) käyttöalaltaan huomattavasti rajoitetumpi rahasto, joka ei mahdollista mainittuja toimenpiteitä turvealalle.

2. Palaute/kommentit luvusta 2

-

3. Palaute/kommentit luvusta 3

Asetusehdotus sisältää esityksen ELY-keskusten myöntämälle toimintaympäristön kehittämisavustukselle, jossa on päällekkäisyyttä aluekehittämislainsäädäntöön sisältyvän maakuntien liittojen myöntämän alueellisen kehittämistuen kanssa. Esitys laajentaa ELY-keskusten toimivaltaa maakuntien liittojen toimivallan puolelle.

Tässä yhteydessä tulee täsmentää kytköstä aluekehittämislainsäädännön (HE47/2021) rahoitusasetusta siten, että alueellinen kehittämistuen säädös mahdollistaa vaikuttavampien kehittämishankkeiden joustavan toteutuksen tilanteessa, jossa hankekokonaisuudessa on mukana julkisten kehittäjä- ja tutkimusorganisaatioiden lisäksi yrityksiä. Yrityksillä pitää olla mahdollisuudet hyödyntää osaamisen kehittämisen hankkeita omassa liiketoiminnassaan myös maakuntien liittojen rahoittamissa hankkeissa innovaatio- ja kehittämishankkeissa.

Pohjois-Pohjanmaan liitto toteaa, että nykyisin voimassa oleva lainsäädäntö ei mahdollista yritysryhmätyyppisiä hankkeita muutoin kuin maaseuturahaston puolella. Yritystuki-lainsäädäntökokonaisuuden tulee mahdollistaa yritys-ryhmätyyppiset hankkeet, jotta kehitys- ja innovaatiotoiminnan tulosten soveltaminen ja käyttöönotto yrityksissä tehostuu ja realisoituu mahdollisimman tehokkaasti.

Merkittävä osa yritysrahoituksesta on alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakokonaisuuden mukaista rahoitusta. ELY-keskukset myöntävät mm. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) mukaisia ja oikeuden mukaisen siirtymän rahaston (JTF) mukaisia yritystukia. Koska kyse on alueellisesta rahoituksesta tulee yritysrahoituksen kohdentamisessa tulee huomioita maakunnan kehittämisen painotukset voimassa olevan maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian mukaisesti.

4. Palaute/kommentit luvusta 4

Ehdotuksen keskeisenä muutoksena olevien uusien kustannusmallien käyttöönotto vaikuttaa perustellulta yrityksille aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Ennakon maksatus avustuspäätöksen perusteella ilman erillistä maksatushakemusta osaltaan vähentäisi hallinnollista taakkaa sekä yrityksille että rahoittajille erityisesti sen vuoksi, että ainakin osassa hankkeita yritysten ei olisi enää tarpeen hankkia siltarahoitusta hankkeen alkuvaiheen rahoittamiseksi. Tämä vähentää yrityksille aiheutuvia rahoituskustannuksia ja tuo joustavuutta sekä lisää mahdollisuuksia rahoituksen hakemiseen.

Muuta palautetta asetusluonnoksesta

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että toimintaympäristön kehittämisavustusta voidaan myöntää julkiselle ja yksityiselle yhteisölle pääoman merkittään pääomasijoitusrahastoon.

Rajala Tiina

Pohjois-Pohjanmaan liitto - Tiina Rajala, kehitysjohtaja, Aluekehityksen vastuualue